

PEST, JULIUS 4.

28 szám.

II. FÉLÉV. 1861.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer: esütörtökön. Előfizetési díj: helyben félévre 1 ft 31 kr., s egész évre 2 ft 62 kr. a. ért.; vidékre postán félévre 1 ft 66 kr., s egész évre 3 ft 32 kr. a. ért. Az előfizetési pénzek a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalába (Lipót-utca, 8. sz.) bérmentesen, a lap szerkesztését illető levelek pedig a „Katholikus Néplap” szerkesztőségéhez (Pest, Zöldfa-utca, 14. sz.) intézendők.

A keresztény ember méltósága.

Az apostolok fejedelme fonséges rajzát adja a keresztény ember méltóságának, mondván: „Ti vagytok a választott nemzet, királyi papság, szent nemzetség, és Istennek tulajdon, megváltott népe” (Pél. I. 2, 9.). Igen, az ember legbecesebb teremtménye az Istennek e földön, nem csak azért, mert tulajdon képmására alkotá, halhatatlan lelket lehelvén belé, hanem azért is, mivel őt megváltá. A királyi Zsoltáros e fölötti elmékedtében e szavakra fakadt: „Engedj lelkem az Istennek, mert tőle van az én üdvöm” (Zsolt. 61, 6.). Ezzel t. i. a végtelen szeretet az ingalmasság azon esoda-művét magasztalá, mely szerint a Magasságbeli nem csak teremtő, hanem megváltó Istenünk is levén, az örök kárhozat veszélyében forgott lelkünket megváltani kegyeskedék. Lehet-e ennél nagyobb hállára kötelező kitüntetést csak képzelni is? Valóban bár mennyire erőlködjk is az emberi böleség, még sem lesz soha is képes az emberi méltóságot magasabb polczra emelni, mint a melyen a keresztényt az isteni kinyilatkoztatás világánál fönnem ragyogni szemléljük.

Ime, noha az Isten a szellemi valóságú angyalokat több tökéletességekkel ruházta föl, mindazáltal az embert kitünőbb megkülönböztetésben részesíté, mennyiben istenségét halandó természetünkkel egyesíté, velünk a megtestesülés titka által valóságos vérrokonságba lépett, és minket megváltani méltóztatott, holott a kevély angyaloknak meg nem kegyelmezett. Megfoghatlan megtiszteltetés, kimarázhatlan szeretet! Ha ugyanis mindvégig engedelmes hűséggel ragaszkodunk az Istenhez, úgy legalább nénuég csak megérthetnők, hogy hozzánk annyira leereszkedék, emberré levén, velünk egyesült és megváltott. De ki képes megmagyarázni a titkot, hogy ép akkor közeledék a legfölségesebb az emberhez, midőn ez tőle elpártolt, sőt tetteleg is ellene véténi merészkedék? Pedig mégis úgy történt. Mert „midőn elleni volnánk, — mond szent Pál — megbékéltettünk az Istennel, az ő fiának halála által” (Rom. 5, 10.). Szent Leo pápa nagy-karácson napján tartott beszédében az

isteni irgalom imezen kegyességét, hogy hivei erkölcsös magukviselésével meghálálni igyekezzenek, imigy buzdítá őket: „Ismerd meg oh keresztény! méltóságodat, és az isteni természet részesévé válva, ne kívánj elajult életet élvezni, az előbbi bünökbe visszaesni. Gondold meg, hogy minő fő- és testnek levél tagjává. Jusson eszedbe, hogy a sötétség hatalma alól kiragadtatva, áthelyeztetél Isten világosságába és országába!” Sz. Ágoston pedig fölkiálta: „Oh lélek, ily nagy a te értéked!” És valljon kié legyen az oly nagy áron megváltott lélek? Kié másé, ha nem, ki azt a teremtés, megváltás és megszentelés kegyelmével magácvá tevő, a teljes Szent-Háromság egy Istené. Azért nyomaték azon titkoszerű jel is a mi lelkünkbe, midőn megkereszteltetünk; mert Krisztusi lettünk, ki minket akkor a váltság malasztasznaiban részesítve, lelkünket a bün szennyeiből kitisztítá, és Istennek szent nemzetségévé avatott. És mi azon ünnepeles pillanatban egész életünkre kiható fogadást tevők: miszerint mint Istennek választott népe, az ő szent parancsolatnak utján járandunk, hogy keresztény méltóságunkat le nem alacsonyítva, kerülendjük a bünt, és szent segedelme mellett tisztán megőrizni igyekvendünk azon fehér ruhát, melyet visszanyert ártatlanságunk jeleül a keresztelő pap kezünkbe adott.

A keresztény ember méltósága, magasztos hivatása tehát annak megfelelő életmódra kötelez; vagyis, kell, hogy Krisztus a mi előképünk életét magunkon mintegy lemásolni, hozzá mindünkább hasonlökká lenni igyekezzünk, hogy mi is elmondhassuk Isten kegyelméből a nemzetek apostolával: „Lélek, pedig már nem én, hanem él bennem a Krisztus” (Gal. 2, 20.), az én életem élete. Bizonyára nem könnyű, de nem is lehetetlen feladat, miután csak komolyan akarjuk, az Ur Jézus Krisztusban mindent véghez vihetünk. Szent Ágoston is sok ideig tünődött magában, elhagyja-e, el tudja-e hagyni bünös szokásait; egyszer azonban a szintén test- és vérből állott szentek életét forgatva elméjében, lelke egész erejével rászánta magát az életjobbulásra, mondván: „Ha ezek és azok végre tudák hajtani a megtérés munkáját, miért ne te Ágoston?” Hogy mily fényosz-

lopa lón Jézus anyaszentegyházának annakutánna, tudva van. Tehát kell, hogy az ó-emberből kivetkezzünk, jól tudván, hogy valamint kevélység, engedetlenség és kiváncsiság által szakadtunk el Istentől már ős-szüleink képében a paradicsomban, és ezen kívül személyesen is vétkezvén: ugyszintén az alázatosság, engedelmség és önmegtágadás útján szükséges hozzá visszatérnünk, hogy Üdvözítőnk eme fölhívásának is eleget tegyünk: „Tanuljatok tőlem, ugymond, mert szelid és alázatos szívű vagyok“ (Mát. 11, 29.); és: „Ha ki utánam akar jönni, tagadja meg magát, és kövessen engem“ (Mát. 16, 24.). Igen, ő az önmegtágással járó alázatosság életét élte, hogy érteiben soknemű gyöngeségeinknek föl ne fuvalkodjunk, és emberi méltóságunk magas polczáról, elbizakodván, le ne szédüljünk, ő mind halálig engedelmeskedék menygyei Atyjának, hogy ne induljunk romlott indulataink és hajlamaink után, hanem testünket nemesebb részünknek, a léleknek alávetve, az ő szentséges akaratajának teljesítésében fáradozzunk; ő szegénységben töltött földi vándorlása napjait, hogy a mulandó javak föltétebbi keresésében el ne vetemedjünk; azokba ezélunkat ne helyezzük, hanem megannyi eszközökül használjuk Isten dicsőségére és felebarátaink javára.

Ámde bármily igaz és helyes legyen is mindez, mégis nem egy világfi szánandó vakságában úgy vélekedik, mikép nem életre, hanem legfőlebb is klastromba való szabályzat az egész. Hisz így szerintök az embernek minden iránt érzéketlenné kellene válnia. Pedig mi lenne például oly mód mellett a hazából, melynek életvidor, tevékeny, bátor polgárokra van szüksége, olyanokra, kik meg ne hunyázkodjanak, hanem emelkedett lélekkel merjenek szót emelni az igazság, a jog, és törvény mellett? Mintha bizony a hitbuzgó keresztényekből kerülénék ki a szolgálattelkek, kik emberi méltóságukat lealacsonyítva, lelketlen eszközökül hagyják magukat fölhasználatni, minden szentnek, igaznak, jognak és törvényesnek agyongázolására. Ime anyaszentegyházunk első három századában a szent hitüinkért tüzzel-vassal pusztított keresztények készebbek voltak mindent inkább elszenvedni, sőt még a matyrhalált is kiállani, mintsem meggyőződésök és vallásuk ellen véteni, és a lélekismeret-szabadság Isten-adta legszentebb jogaiból csak egy hajszálnyit is engedni. És ugyan mi tette őket képesekké, ily hősi elszántság- és lélekszilárdságra? Nem egyéb, mint hogy éltöket Üdvözítőnk életéhez alkalmazva, erősek valának a hitben.

Hogy utókövetkezésében mi hasznót hozott a népek- és nemzetekre a hajdani keresztények azon önföldáldozási példája, imigy adja elő b. Eötvös József nagy hazánkfia (A 19. század uralkodó eszméinek befolyása stb. című jeles munkája II. köt. 14 old.): „A kereszténység nem lépett föl ugyan ellenségesen a pogány állam ellen, s minden világi dolgokban elismeré hatalmát; de midőn azon tant hirdeté, hogy az ember rendeltetése tulfekszik e földi létén, a kereszténynek Isten országáról beszélt, melyre itt csak elő kell készülnie; midőn nem a tetteges ellentállást tevő kötelességül híveinek, hanem azt, hogy hitökért minden sanyargatást szenvedjenek, és azok számára, kik e kötelességnek eleget tőnek, a vértannu koronát biztosítá: akkor az egyéni szabadság elvének végső diadalát a világi dolgokban is

előkészíté. A kereszténység az ó-világi állam mindenhatóságának a vallásos meggyőződésben először szabott legyőzhetlen korlátot, s ez által utat tört e hatalom további megszorítására.“ Egyébiránt már szent Pál apostol is megmutatta, hogy a keresztény alázatosság épen nem nyomja el az ember keblében a jogosság és törvényesség érzetét. Igen, ő mindamelleit, hogy hitelvül fölállítá, miszerint „nincs hatalom, hanem az Istentől; az okáért ki a hatalomnak ellentáll, Isten rendelkezésének áll ellene“; mégis nem mulasztotta el polgári jogát is igénybe venni, midőn a bíróság igazságtalan ítélete ellen óvást téve, nemes önérzettel ügyét fölebbezte, mondván: „Romai polgár vagyok! A császárra hivatkozom!“ (Apost. esel. 25, 11.). Vajmi jól fölfogta tehát Jézus evangéliumának szellemét Montesquieu, kinek melléből e nevezetes vallomás tört ki: „Csodálatos dolog! a keresztény vallás, mely csupán a más világ boldogságát látszik tárgyazni, a földi jólétnek, politikai jog- és népjognak is eszközlője, melyeknek az emberiség nála nélkül mindedig birtokába nem jutott volna.“ Egy hirneves németországi katolikus író pedig az ember szabadakarata- és keresztény méltóságáról értekezve, e nagyfontosságú szavakat ejté tolla alá: „Oh ember, te szabadnak teremtettél, hódolj meg önkényt Isten előtt, és megdicsőítve nyered vissza szabadságodat!“

És ez nem csak erkölcsi értelemben, de politikai tekintetben is való. Mikor is volt Magyarország szabadabb, a külföld előtt is tekintélyesebb és boldogabb? Bizonyára akkor, midőn az igaz vallásosság, vagyis az Isten iránti élő, munkás hit, a töle való függés és gyamolittatás szükségének érzete, a szegények viskóiban és a nagyok palotáiban egyképen uralkodék; midőn e nemzet azon égi hit lángjánál folgyuladva, a haza- és egyházért, az európai polgárisodásért oly nagyszerű áldozatokat hozott vér-, pénz- és egyéb tettekben, melyekhez hasonlókát a világ bár mely nemzete sem tud fölmutatni; midőn a nagy Hunyady János kardja markolatán olvasót hordozva, utolsó óráján a templomba kíváná magát vitetni, merő alázatosságból nem tartván magát méltónak arra, hogy az Oltári-szentségben beteg ágyában részesíttessék; és midőn végre e dicső atyának hozzá méltó nagy fia, Mátyás király, az igazságos, Magyarországot a dicsőség tetőpontjára emelve, Mária-Czellbe zarándokolt, és a mai napig is nemzeti muzeumban látható imakönyvből imádkozék, hogy a népek Istenének áldását lekönyörögje azon nemzetre, melynek önállása-, nagysága-, szabadsága- és dicsőségeért élt-halt.

Tehát vallásosságra van szüksége minden nemzetnek, de különösen a magyarnak, kinek minden időn és enyészeten átragyogó nemzeti története az imálandó isteni gondviselés bizonyosság-könyve. És ép azért vajha a vallásos érzés legalább is oly tiszteletben részesüljön közöttünk, a minő tekintélylyel és becsülettel bir nálunk a bevett divat és illendőség, elannyira, hogy alig találkozik egyén, ki ahhoz ruházat- s külmagaviseletben ne alkalmazkodnék! Vajha minden oly botránykozató szó, kifakadás és tett, mely a bármely hitfelekezettük előtt is szentnek tartott vallásos érzést sértheti, a nemzeti jólét ellen irányzott megrohanásnak bélyegeztessék! Kell, hogy általánosság váljék ismét közöttünk azon meggyő-

zódás, miszerint nemzete és hazája nagyságának és dicsőségének emelésén dolgozik minden hazafi, ki Isten és az ő egyháza törvényének épségben tartása mellett buzog, hogy így saját nemzeti törvényeink és jogaink is annál bizonyosabban elismertessenek; és végre szükséges, hogy minden honpolgár érzelmeiben, elveiben és külső önviseletében is a hiterkölesi élet megszilárdításán közreműködjek, hogy újból fölerősödvé e jobb sorsra méltó ősi nagy haza, megvédett alkotmányos önállásának védpaizsa alatt, fölemelt fővel, nyugodt elmével és vidám szívvel dicsérhessük és áldhassuk szabadító Istenünket!

Devics József.

A „Szűz virágok”-ból.

Árva kis lány virágokat ápolt —
Pedig maga a legszebb virág volt;
Fehér volt az arca,
Rubint volt az ajka, —
Fehér rózsza volt az, ez meg
Piros pille rajta. ...

Minden évben a legelső rózsát
Kis kezei az oltárra hozták; —
Tudta már mindenki,
Hogy ki tette rája;
S úgy hívták, hogy Szűz-Mária
Virágos kis lánya.

Igy ment ez ... de egy rózsás tavaszban,
A kis lányra a nép közt panasz van ...
— Nem tudták, hogy most már
Maga lett virágszál,
Odafön a Szűz-Mária
Lába számolyánál! ...

K u t h e n.

Emlék a sirból.

— Beszély. —

Körtési István alsófalvi tehetős gazdát s haszonélőt súlyos csapással látogatta meg az ég. Életének hű ársát s három gyámoltalan gyermekének szerető gonos anyját ragadta el a halál. E szomorú esemény mély fájdalommal töltötte el István bácsi házat. Később gyan a futó idő enyhületet vont a szívekre, a seb beegedett, ... de a régi vidámság s jó kedv csak nem kart visszatérni; úgy látszott, hogy az örökre számvé leend a hajlékból.

Bármerre tekintett a szem, mindenütt észrevehető lt a házbán, hogy a gondos háziasszony, a szerető es anya hiányzik.

Körtési belátta, hogy ez nem maradhat így soká, végből elhatározta magát második házasságra lépni; lehet jól tudta, mikép Juliskáját senki sem fogja kitolni.

Végre is leginkább kedvére valónak találta egy omszéd falubeli földmivelő leányát, ki már felül volt uszon, s Katiczának hívták. Ennek háziasságát, szorlmát s takarékoságát már gyakrabban volt alkalma mügyre venni; mert évenként többször utazót ke-

reskedési ügyekben, s ilyenkor mindig beszólott édes atyjához.

A minék meg kell lenni, nem kell azt halasztani, volt István bácsi szavajárása. Így történt, hogy nem sokára csakugyan megkérte Katicza kezét, s haza is vitte a házi tüzhelyhez mint nejét.

A fiatal asszony Körtési igényeinek megfelelni látzott. Szokott tevékenységével fogott a menyecske a házi gazdaság kezeléséhez, s férjéhez gyöngéd szeretettel viseltetett; hanem a gyermekekről egészen megfeledkezett, ezek iránt valódi mostoha-anya volt.

Nem csekély szív fájdalommal vette ezt észre Körtési. Látta, hogy a gyermekek nem részesülnek oly gondos ápolásban, mint minőt édes anyjuk védőszárnyai alatt élveztek; már külsőjük mutatá a nagy változást, melyen keresztül mentek. Hajok hónapokig fésületlen maradt, s így nem esoda, ha összekuszált volt az; lábkelekből kikandikáltak ujjai; különben elég legyen mondani, mikép szánandó kinézések volt.

A leggyöngébb módon figyelmezteté a megszomrodott atya Katiczát e hanyagságra. Katicza a százféle terhes házi gondokkal mentegetődzött, mint a melyek minden idejét igénybe veszik, úgy hogy nem ügyelhet szüntelen a gyermekekre.

István megjegyzé, hogy ez csak üres mentség, s hogy a gyermekek nem találtak benne második anyára. Ez őt kétszeres aggodalommal tölté el; mert tulajdonképen csak a gyermekek jobb ápolása kedvéért házasodott meg másodszer.

Katicza továbbra is csak a házi gazdaságra szentelé egész szorgosságát, s a mily serényen tölté be házi s gazdasszonyi hivatását, ép oly kevéssé volt a szónak valódi értelmében jó nevelő anyja. Csak azzal törődött, a mit a házi gazdaság kívánt; a két, gondjára bizott szerencsétlen teremtményt pedig úgy tekinté, mint valami haszontalan lomot a házbán.

Ez okból napról napra félénkebbek lettek a gyermekek, s a mikor csak tehettek, már messziről kikeülték őt. Gyermeki ösztönük sugallá, hogy jelenlétök terhes mostoha-anyaknak.

Igen ritkán, többnyire csak akkor jöttek be a közös lakószobába, midőn édes atyjok otthon volt; egyébkor a nap legnagyobb részét minden felügyelet nélkül Isten szabad ege alatt, vagy azon pusztá hátsó kamrában töltötték, melyet anyjok számokra kijelölt.

Megtörtént, hogy Katicza — noha akarátán kívül — megfeledkezett reggel vagy este kenyeret adni a gyermekeknek, s így nem ritkán éhesen és sirva keresték föl a kis ártatlanok éji nyughelyöket.

Még szomorubb lett a szegény elhagyott gyermekek sorsa, midőn a tél, hó-és fagytól követve, ismét beköszöntött. Már nem mehettek többé a mezőre koszorukat kötni virágokból, mi eddig egyetlen örömük s vigasztalásuk volt; most a hosszú hideg téli éjszakákon a fűtetlen hátsó szobában kellett dideregniök.

Egy nedves és ködös téli estén egyedül üldögélt Katicza a szobában a lámpa halvány világa mellett. Férje bizonyos ügyek miatt távol volt a háztól; a gyermekek s a eselédesség már régen lefeküldtek. Gondolataiba elmerülve egyszer csak azon veszi észre magát, hogy látogatója érkezett.

E váratlan látogató egy élemedett asszony volt Katicza szülőföldjéről. Fakó, ránezos arczán bizonyos boszorkányszerű kifejezés ült, s egész alakja kellemetlen behatást gyakorolt a nézőre. Ismerte őt az egész környék. Rostás Boresáról mindenki tudott valamit beszélni.

Ezen asszony korábbi évciben olvasók s szent képek árulgatásával tengette életét. Most midőn már többé nem birta batyuját egyik bucsuhelyről a másikra hurcolni, a könyörületes emberek jótéteményeiből s abból él, a mit mint síró asszony kap a temetéseknel.

Ez utóbbi foglalkozása különösen megkedvelteté őt a föld népénél; mert más tiz helyett is képes volt sírátkozni s jajgatni. Most is e foglalkozása miatt jött Katicza hazájába.

Katiczának szívesen látott vendége volt Rostás Boresa; mert vele elfecseghette a hosszú esti órákat, melyeket különben unalmas magányosságban töltött volna, miután mint már említettük, a gyermekek s a cselédség aludni mentek.

Katicza helyesen számított, ha az estét jól tölteni remélte. Rostás Boresa mesternő volt az unalom elűzésében; nyelve jobban pergett, mint bármű rokka, mesét s történetkéket ki sem tudott nálánál érdekesebben elbeszélni. E tekintetben bizonyos hírre kapott a faluban.

Megelőző szíveséggel rakta Katicza vendége elé mindazt, a mit csak konyhája- s pinczéjéből előteremthetett; s nem sokára teljes forgásba volt hozva Rostás Boresa nyelvének kereke.

Miután bevett szokás szerint kérdezősködött a gazdaságról, Katicza férjéről, gyermekeiről, s lepergette az időjárásról s évszakról elmaradhatlan szólás-formákat; áttért saját viszonyaira, sokat tudott beszélni a temetésekről, azon emberekről, kikkel itt vagy más egyéb alkalmakkor megismerkedett, vagy a mit ezen emberek ismét másoktól beszéltek.

A fatörzs a kályhában már pislogó parázsza égett, az éjszaki szél mindig élesebben dudolt a háztetőn, a beszédes öreg már majdnem minden készletét kitalalta az újságokból, beszédének fonala meg-megszakadt.

Katicza ezt észrevevén, felszólította, hogy beszéljen el még mielőtt aludni mennének, egy mesét a javából, mi által oly nagy tetszést aratott a fönóházban.

— Örömet engednék kívánságának — viszonzá Rostás Boresa — de fejem már gyenge, erőtlens; az emlékezet majdnem teljesen ki van benne olva, mint azon lámpa, melynek olaja fogyatékán van; alig hiszem, hogy egy történetet egész végig jól elmondhatnék.

— Hát csak beszéljen úgy, a mint emlékező tehetsége megengedi — biztatá Katicza — a mit kifelejt, majd utána gondoljuk.

— Isten neki, nem bánom. Hogyan tetszenék, ha elmondanám, . . . ha-hó, most jut eszembe egy különös történet, melyet már gyakran elmondtam a szolgálóknak a tollfosztásnál, s a melynek igen örültek? de mégis nem — ezt most mégsem mondom.

— S miért nem?

— Na mert igen borzasztó. Egy anyáról szól, a ki a sírból visszajött.

— A sírból — kérdé esodálkozva Katicza — talán nem halt meg igazán, hanem csak tetszhalott volt?

— Ah, valóságosan meg volt halva, mert már rég a sírban feküdt.

— S hiszi kegyelmed, hogy csakugyan megtörtént?

— Az emberek, kik nálunk laknak, azt mondják, hogy igaz. Hanem megvallom, nem örömet beszélek este ilyesfélét, mert a szellemek észrevétlenül háta mögé állanak anuak, a ki rólok beszél, s kihallgatják minden szavát.

Önkénytelenül megfordítá fejét Katicza eszavakra, úgy rémlett előtte, mintha az elhunyt Juliskának halvány arczát látná háta mögött.

— Igaza van — mondá, mialatt a babonás félelem erősen küzdött bensejében a nemével veszesületett kíváncsisággal — hanem azért mégis igen szeretném körülményesebben hallani e történetet.

— Ha ép oly nagyon kívánja, nem bánom, legyen kedve szerint — viszonzá az öreg. — Erre megjelölé keresztrel homlokát és száját, s megcsókolt egy elrongyolt képet, melyet keblén hordott. A ki magát az Úr és szent Orsolya 11 ezer szüzeinek oltalmába ajánlja, annak a sír lakói nem árthatnak.

Katiczának a hideg borzongatta tagjait eszavaknál, és szintén keresztet vetett magára, midőn az öreg elkezdett beszélni ekképen:

„Több évvel ezelőtt élt falunkban egy jómódu gazda, ki elveszté nejét, s tőle a boldog és hamar elválasztott házasság emlékének kívül hat szőkefürtű s rózsaszaru gyermekeket örökölt.

Az anyailag elárvelt gyermekekre kellőleg nem ügyelhetvén, elhatározá magát az apa megházasodni, s nem sokára a falu egyik legesinosabb lányát vitte haza feleségül.

De ez eltaszítá magától a gyermekeket, kik bizalommal közeledtek hozzá, s már néhány nap múlva rosszul bánt velök a legkisebb oknál is, mely csak ajánlkozott. Oh, sőt nem sokára még puha ágyaikat s vánkosaikat is elvette tőlök, melyeket anyjoktól kaptak ajándékba, s helyette szalmát szórt nyoszolyájokba s egy hideg hátsó szobában kényszerítette őket hálai, hol a hideg miatt majd elveszték szegénykéiket!

Katicza különös nyomasztó érzéstől volt elfogulva, melyet elrejtteni hasztalan igyeckék.

— Kegyelmed meg van hatva — mondá Rostás Boresa — hja, mindjárt mondtam, hogy ez siralmas történet, mely a női szívet megrendíti. De halljuk csak tovább.

„Az atya vérző szívvel szemlélő mily szeretetlenül bánik nejé a gyermekekkel, de a vénülő embernek hiányzott bátorsága az ifjú nő akarata ellen erélyesen fellépni.

Néhány jószívű ismerős és szomszéd, kik az árvákat megszánták, megkísérlették ugyan a durva mostohaanyát szelidebb bánásmódra bírni, de mind hasztalan.

Ezen keményszívű fiatal asszonytól nem messze lakott egy férfi, kit jóslónak hívtak, mert a faluban mindenki csak hozzá folyamodott tanácsot és segítséget kérni, ha valami baj vagy betegség érte.

De a mi a plebániái hívek szeméi előtt még nagyobb tekintélyt szerzett neki, az volt, hogy a mint hit-

ték a sejtelmeket s jeleket megfejteni, álmokat magyarázni, s az időjárást előre meghatározni tudta.

Ezen már nyolczvan éves öreg egy elhagyott házban lakott, s barátja volt az egész községnek, a nélkül azonban, hogy valakivel különösen társalkodott volna, s csak akkor beszélt, ha megszólították.

Annál inkább csodálkoztak, hogy szokásától eltérőleg ő maga szólította meg a rossz anyját, midőn vásárnap istenitisztelet után találkozott vele a temetőben.

„Kedves szomszédasszony, — szóla ő — ugy halom, hogy a gondjára bízott gyermekekkel nem ugy bánik, hogy kegyelmednek becsületére válunk; azért figyelmeztetem, gondolja meg, minő felelősség terheli. Ne sajtoljon ki még több könyvet durva bánásmódjával az ártatlanok szeméből, nehogy végtére lehasson sirásuk édes anyjok sirjába, s az majd feljőjjön kegyelmedet számadásra vonni.“

„De ugyan szomszéd, mi jut eszébe — válaszolt a mostoha-anya — hogy más dolgába avatja magát? Már olyan idős ember tudhatná, hogy a nem kért tanácsért kevés köszönetet nyer az ember. A mi mostoha gyermekemmel bánásmódomat illeti, azt teszem, a mi nekem jónak látszik, s nem vagyok felelős sem az élőknek, sem annak ott lenni a földben.“

Ezen gonosz megátalkodott szavak után kisietett a temetőből, az öreg beszéde inkább boszantani, mint megszelídíteni látszott őt; mert ezen időtől fogva még durvább s kíméletlenebb lett a gyermekek iránt.

Miklós táján volt az idő, fagyos deczemberi éjszaka, mint a mai.

A föld keményre fagyott, a szél ugy tivóltott a hóval befödött házak között mint az éhes farkas; zugása fölébreszté azokat kik nem aludtak mélyen, s ezek közé tartozott a rossz asszony is.

— Hallga! — mondá Katicza a jégvirág ablakon kitekintve — hogyan zörögnek az ablaktáblák.

„A mostoha-anya — folytatá tovább az öreg — épen le akarta ismét hajtani fejét a vánkosra, midőn a toronyban éjfél ütött, oly kísérteties hangzott a tizenkét súlyos ütés!“

Éjfél volt. A koronkinti szélrohamokat kivéve a legnagyobb csend uralkodott a faluban. . .

— Hallga! mi volt az? — Az álmából felriasztott asszony egyet igazított magán s hallgatódzott.

A magányos utcán, mely a temetőből házához vezetett hosszú kímért léptek hallatszottak, s a mint azt a mindig hangosabbá vált topogásból s a hó resecgéséből ki lehetett venni, mindig közelebb és közelebb a házhoz.

— A mostoha-anya —

E pillanatban elkezdett oda künn a házi kutya ugatni.

— Künn kell lenni valakinek — szakasztá félbe Katicza — a bozontos soha sem ugat ok nélkül.

— Képzéledése nagyon fel van ingerülve elbeszélés által — mondá Borecsa — inkább abban hagyom.

— Oh csak folytassa kérem. — Viszonza Katicza fojtott lélekzettel, mindig kifelé leskelődve.

— Igen, de ne szakítson többször félbe. Most jön a java.

„A rossz mostoha — folytatá Rostás Borecsa — meglepetve kérdezé magától, ki jöhet ily késő éjszaka?“

Egyszerre csak eszébe jutott a jósló fenyegetése, hogy a halott el fog jönni őt számadásra vonni; a szellemek világának minden borzalmai s rémképei átvoztak lelkén, bódultság fogta el s közel volt az ájuláshoz.

S valóban, csakhamar lehetett hallani, hogy valaki tapogatózik a kapun s keresi a kilincset, azt in hallatszott, hogy megtalálta; s jól kivelhette a hallgatkozó, kinek majd szétszakította szívét a halálos aggodalom, hogyan fordul meg a régi kapu rozsdás sarkaiban.“

E pillanatban Katiczáék házának kapuja is nyitkorgó hangokat hallatott.

Katicza halotthalványan ugrott fel helyéről, s lázasan reszketve mondá Borecsának:

— Csitt! valaki kinyitotta a kaput.

— A szél rázza a tág kapuszárnyait. — Igyekvék őt megnyugtatni a vén asszony.

Inkább kimerülve, mint megnyugtatta ereszkedett vissza székébe Katicza.

(Vége következik.)

Ifj. Rázel József.

Fővárosi élet.

III.

Pest. Magyar közmondás. — Tisztoságos külső. — Tündérvirágok és annak virágai. — Aranyszárnyu pillangók. — Az érzékiség rabszolgái s azok zsarnokai. — Szegénység és nyomor. — Páldák. — A házalók, sípládások, legedűsök, hárfások, majmosok. — A világi theologus és életmódja.

„... „A hüvelyt szétzuzzuk, és a szem, a magva élénk pörög.“ E szavakkal végzem legutóbbi soraimat; azonban e hüvely aligha túlkemény nem lesz! Van ugyanis a magyarnak egy, tapasztalásból merített közmondása: „Mondj igazat, és betörik a fejed.“ És ez méltán óvatoságra int bennünket; azonban az aranyigazságnak szavai sokkal becsesebbek előttünk, hogy sem valami visszariaszthatna.

Kezdjük ott értelmünket, hol a sok ezira ruha tűnik szemünkbe — a fővárosi jarkelők seregén.

Velem minden józsis-barát a tisztességet, a esint, sőt kellő, mértékszerűt fényt is helyesli, különösen a nőnemén, mely az élet virága; sőt nem csak helyesli, de követi is. Mert e külső tisztesség a léleknek és szívnek burka; e külső a kebeli tisztaság előhárka; e fény a ragyogó és művelti elme tanúbizonysága; azaz: kell, hogy az legyen. Miben még a rendszeret, a tisztaságkedvelés és női gondosságot, mely a legparányiabbakra is kitejeszkedik, ohajjuk főismeni. Mily helyén és rendén van mind ez! de, de... mily sokan bitorolják e kelet és külsőt a belső értelmek elpárolására! . . .

Ha végig megysz a főváros népesebb utcáin, azt véled, tündérvirágokba tévedtél, és a véled találkozó szép serege élő lényekké bűvölt virágok; amyi báj ömlik el rajtuk. De fájdalom! eszépek egy nagy részé idegen tollakkal ékeskedik, vagy pedig oly fényes, melyet nem a kebeli tisztasága, nem a női szűrem és erényesség állt magára. . . . Látni és esábitó külfényt, ez aranyszárnyu pillangókat, elég erős vagy-e a vészszel szembeszállni? . . . S hogy elég erős légy, elmondom, miszerint e hölgyek az érzékiség rabszolgái, kiket egy átkos hatalom tart fogva, mely felettök zsarnokoskodik, mely életemet sokszor csak hulladéokra, morzsákra szorítja, ütözéküket csak a világ színe előtt rakja rájuk, azután levonja rólok. E hatalmat egyes elvetemült egyéniségek képviselik. . . . és fájdalom, nincs, a ki megfosztaná tőlök őket! S mindennek egyik főtenyezője az átkos elharapózott fényűzés, melynek ha eleje nem vétezik, még sok áldozatot fog követelni. Mi tehát a teendő? erről más alkalommal fogunk szólni, most csak a tények leírására vagy inkább ériutására szorítkozánk.

A fény és ragyogás mellett szemünkbe ölik a rongyos és mezeten szegénység és nyomor. Valóban elkomorul az ember jobb érzülete, midőn körültekintve, a fény és csillogás téreiről elfordul, s megy a távolabb városrészekbe. Soha ennyi nyomort és íuséget nem képzeltem magamnak! Ne palástoljuk a sebet; mert azt gyógyítanunk kell; ha fátyolt takarunk a társadalom e rákfenejére s nem alkalmazzuk az elevenre a pokolköveget erejét, vagy az izzó vasat, úgy nem fogjuk azt orvosolni soha!

Kétféle nyomort kell megkülönböztetnünk: az egyik a sors esapása, a másik a bűn sarjadéka; azt a társadalom köréből eltávolítani nem lehet; mert maga az irás mondja: „Szegények mindig lesznek közöttetek“; ugyan, szegények nélkül még az irgalmasság tetteit sem gyakorolhatnók! — ezt irtani, gátolni erkölcsi kötelesség.

S hogy példákat idézzünk: a legnépesebb utcákban is mindig láthatunk néhány piskos gyermeket, kik csaknem öltönyünk zsebébe nyulnak alamizsnáért: „Éhes vagyok nagyságos uram; ma még egy falatot sem ettem“ — betanult és napokint ezerszer hangoztatott mondkával. S ha alamizsnát adtál, azt elrejtve ismét egy más valakit ostromolnak. Ez előőröket később subanezok vagy kopott öltönyű férfiak váltják fel, és elkísérik a kiszemelt prédát lakásáig, ha reménység mutatkozik az alamizsnára.

Ezeket kívül láthatok rongyokba burkolt, nyakába kötött kis gyermekkel ácsorgó buzerleányt egy kisebb másikkal, ki tán épen testvére. S ez a legszigorubb következetességgel telen-nyáron, jó s rossz időben teljesíti kötelességét, melyet a legközelebbi kapuban ácsorgó apa vagy anya szabott tán épen rá.

Ily állomásokot láthatunk a város egyéb részeiben is, nem említve azokat, kik bérák, betegek vagy tehetetlenek levén, állanak az utzasarkokon, vagy a templomok előtt és közelében; ez utóbbiak irgalomra kélik a kebleket nyomoru külsejökkel igaz, de valljon a szenvedő vagy legalább ilyenek látszó lélek és érzület törekszik-e magának azt valóban kiérdemelni? Ez oly kérdés, melyet a keserű tapasztalás nagyon is megezáfol, ha pillantatunk véletlenül oly helyiségre téved, hol nem a mértékletesség poharával szokták a szomjat enyhíteni; hol nem azon hangok szárnyalnak felénk, melyeket a tisztesség ejt és a becsületesség vall magáéinak. . . . A koldus-féle emberek ily helyütt szoktak tanyázni.

Ez utcai koldusok után meg kell említenünk a házaló szegényeket. Istenem! sohajtunk föl napunkint, hánnt veszi magát e temérdek szegény? Csaknem egyik tzi a másikat néha elannyira, hogy az ember aggódni kezd a szó teljes értelmében. . . . S mily különös! mindig más és más arcok, más és más neme a nyomornak: öreg, középkorú, ifjú, gyermeket egymást váltja föl. Csaknem szakadatlan csatárláncban; férfi s nő egyaránt.

Ezeket követi a sipladások serege kifogyhatatlanul szomorú s nyomban vig, ezerszeresen hallott és ezerszeresen boszantó, de mindig megfizetendő nótáikkal. S mily furlangos egy nép ez! mily ügyesen tudja elintézni támadását! mindig győzelmet arat! Ezeket többször látjuk, ismerős arcok; de még sem egészen; mert az ép, egészséges rész mindig szerez magának egy gyámoltandó egyént, ki addig, míg örötait néha néha szivar mellett tollas főveggel elforgatja, az ajtókat járja sorra s irgalomra szólítja föl a sokszor nálunknál is szegényebb lakókat. E hadgyakorlat napunkint tart. Egyik a másikat kergeti.

Ezek után jönnek a hegedűsök, hárfások, énekesek és majmosok; mind, de mind alamizsnát kér és vár! Sokszor oly pirospozsgás arccal, hogy a halvány városi ember, ki a falak közé van kárhóztatva, megirigyelheti őket. Végül ki nem maradnak az ugynevezett uri koldusok, kik kérelemlelvél köszöntenek be hozzánk, saját neveinkre címmezvén azokat. Mennyi ügyesség! mennyi jártasság! Sőt volt szerencsénk egy oly uri emberhez is, ki magát papnak adta ki, másutt világi theologusnak, holott évszámait a 35-nek mértékét is megütötték, csinos külsővel, udvarias magaviselettel, uti költségért könyörögve . . . csak hogy mindig ezt, tudtomra egy egész és hhetőleg több éven át; tudtukra esett,

hogy az országgyűlési képviselő urakat is ostromolta s tán ostromolja még ma is; de együtt kiderült kis utánfigyelés nyomán, hogy igen kényelmes életet él, szereti a sörházakat. . . . valljon eszébe jut-e a theologia ilyenkor?

Folytassuk-e? Legközelebb. Addig Isten veletnk!
G a r a y A l a j o s.

Városi levelek.

XXXIV.

„A mit irtam, megirtam“
Sz. János 19, 22.

Pécs. — Jeles munka — Utolsó kötet. — Rosz könyvek. — Édes mérget. — Egyházi átok. — Sz. Théréz. — Falusi könyvtár — Családi olvasmány.

Diszpéldányt ajándékozott egy író a királynak, ki őt viszont egy szép kötésű s bankjegyekkel bélelt könyvvel lepte meg. . . . Legközelebb találkozván vele a király kérdi:

No's, hogyan tetszik a munkám?

Igen jól — feleli az író — már alig várom a második kötetet.

A király ezen elmés s nem várt felelet következtében nem sokára ismét küldött az előbbi módon péuzt; de a könyvre ráiratta arany betűkkel: II-k és utolsó kötet; mi másképp annyit jelentett: ne ásitózzál író koma több kötetre.

Egyébiránt az egészből csak azt akarom kihozni, hogy sok munka oly rosz, hogy nem ártana mindjárt az első kötetnél ráírni: első és egyuttal az utolsó kötet.

A rosz beszéd sok rosznak szülője, de még inkább áll ez a rosz könyvekről, melyek írott s maradandó értekezést foglalnak magukban.

A hallottak hamarabb feledékenységbe mennek. Nem így az olvasott dolog, mely az érzékeket, a képzelődést jobban ingerli; mely szép szavakba burkoltatik, és arany pilulában nyújtja az édes mérget.

Sz. Ágoston azt mondja: „Van sok oly dolog, melyet jobb nem tudni, mint tudni.“

Sz. Tamás pedig: „A világi könyvek olvasása, melyek a könnyelműséget ápolják, az erkölcsi rontják, a bűnt elősegítik, a testiséget ápolják, kertelendők.“

Kár az időt ily rosz könyvek olvasására prédálni. Bár csak azt győznök elolvasni, a mi jó, nehogy a rosszal is bajlódjunk. Ne is gondoljuk, hogy képesek leszünk a jót a rossztól megválasztani, és a mi rosz, vakon elnézni, mert nem akarva is ránk ragad.

Azt mondja a szent irás: „A ki keresi a veszedelmet, elvesz benne.“ Ne végy bátorságot rosz könyvek kutatásában, a legjobb szándék mellett is megmételjezi szivedet.

Rosz könyvek mindazok, melyek a vallástalanságot terjesztik; melyek a hit dolgait, annak személyeit pelengérré teszik. Ne olvass ilyeneket, ha ajánlják is; mert szent hited kötelez távoztatni mindazt, mi hitedet gyengíteni, ingadozóvá tenni képes.

Az egyház mint jó anyánk örködik gyermekei fölött, s egyházi átokkal sújtja mindazokat, kik ily vallástalan könyveket írnak, nyomtatnak, olvasnak, terjesztenek. — A jó orvos is szokta tiltani mindazt, mi a betegek ártalmára lehetne. Ez jogos, ez észszerű eljárás.

Valamint a jó könyv az értelmet fölvilágosítja, a szívet nemesíti, az akaratot a jóra vezérli: úgy ellenben a rosz könyv mindent lerontja.

Sz. Thérézia panaszképp fölkiált: „Szerettem az Isten, egyedül ő bírta szívemet, olvastam könyveket, melyek szörökös okáért ajánlatnak, és csakhamar elvesztém izlésemet, vallásosságomat; tartozkodtam az Ur asztalától, szívem nem szólott többé az Istenről, kezdtem szeretni . . . szeretni a világot, szeretni a kőjörömöket, a ezifraságot. Istenem; mily megszűre tévedtem volna, ha te vissza nem tartasz!“

Ime a rosz könyvek hatása . . . még a szent életünkön is. A rosz könyvek kiirtják a vallásos érzelmeket, átkot árasztanak a nemzetekre, kivetkőztetik a családokat eredeti ártatlanságukból, felforgatják a trónokat, lázítják a népeket, elégedetlenséget szünek; pusztító tüzhöz, vízőzönhöz hasonlíthatók.

Azért kedves szülők, óvjátok gyermekeiteket a rossz könyvek olvasásától, és tudjátok meg, hogy nektek gyűl meg a bajotok, ha ebben elnézők, türelmesek vagytok.

Még egyet. Az országnak minden zugában olvasó körök, falusi könyvtárak állíttatnak föl*). Ennek csak örülni lehet; mert így a vasárnap délutáni unalmas órákat hasznos olvasmányal lehet ellátni, és távoztatni a kicsapongó mulatságokat. Irtam már én egy ízben e lapokban e tárgyról, és ajánlva ajánlottam ennek létesítését. Szabad legyen most csak egy Appendix et hozzáadni. Tapasztalom, hogy faluhelyeken a helység népeinek vérről szerzett pénzén a jegyzők állítottak ugyan könyvtárakat, de nincs köszönet bennök. Olyan könyveket rendeltek meg, melyek nekik tetszenek, és a nép vagy nem érti vagy saját kárával olvassa. Ezen segíteni kell. Válaszszon minden község egy választmányt 8-10 tagból, és ezek a plebánus ur elnöklété alatt tűzzék ki a népszerű hasznos olvasmányokat. Ezek majd irnak föl Pestre, és hozatnak szebbnél szebb, hasznosnál hasznosabb könyveket. Ha már pénzt adunk ki, akarjuk is tudni mire? Oly jegyzők pedig, kik haszontalan regényeket akarnak olvasni, nyissák ki saját zsebeiket.

Nem fejezhetem be leveletem, hogy minden családnak ne ajánlanék egy kézi könyvtárt, mely ezen művekből álljon: Vallásos könyvek. Egy jóváhagyott sz. írás. — Evangeliumos könyv. — Egy bővebb hittan. Kempis Tamás. Philothea.

Lapok: Religio. — Katholikus Néplap. — Tanodai lapok. — Családi lapok. — Gazdasági lapok.

Naptárak: Sz. István-Társulat naptára. — István bácsi — Szülők s nevelők évkönyve.

Különféle: Fabiola. Morus Tamás. — Sz. Erzsébet élete. — Vértanúk. — Erkölcsi példák. — Egészségtan. — István bácsi „Családi könyve.“ — Ifjúsági iratok. — Ifjúsági Plutarch. — „Falusi élet.“

Ha ezekhez még több könyveket esatolsz, mindenkor lelkiatyád tudta- és akaratával tedd.

Ne sokat és sokfélt, hanem keveset jól olvasni, vezet ezélhoz. Tedd tehát ezt, és olvasmányaidból készíts jegyzéket. Ismereted s alapos tudományod ez által sziklajellemmel fog megállni a sokféle kísérletek, esabok közt. Éjfél van. Jó éjt. Mendlik Ágoston.

Katholikus hitélet.

Pest, jun. 16. D. J. Kr.! Ft. szerkesztő ur! Egy örömapot ünnepelt ma ismét a kath. legényegylet. Ugyanis: nt. Szabóky Adolf k. r. tanár ur és elnökünk névnapját ültük meg. A terembe lépévn, hangos éljenekkel fogadtuk őt, kire más érdemes vendégek és védnök urak is várakoztak. Szokott helyét elfoglalván elnökünk, Major Boldizsár titoknokunk által szívélyes magyar beszéddel üdvözöltetett. Utána Spangber Alajos dékánunk, németajku testvércink nevében üdvözölte. Még egy beszéd tartatott az ő-budai kath. legényegylet alelnöke, tiszt. Kratokvil Ferencz ur által, ki szintén résztvett az ünnepélyben. Most az ünnepelt szólott hozzánk és a jelenvolt urakhoz. A szónoklat tartalma volt: Míkép bánjanak a mesterek a legényekkel, és hogyan viseljék magukat a legények mestereik irányában, hogy ezek szeretetét és becsülését kiérdemeljék. A beszéd végén szívélyes szavakban megköszönte az iránta tanúsított megtiszteltetést. A szónoklatokat egy, e napra betanult szindarab előadása követe: „Kemény Simon“ című dráma Kisfaludy Károlytól. Záradekul egypár szavalat és egy párbeszéd német nyelven tartatott. Így töltöttünk el és ünnepeltünk meg egy napot nemes örömök és élvezetek között!

Most néhány szót akarok hozzátok intézni legénytársaim, kath. testvéreim! Ha ti egyszer a szülői hajlékot elhagyjátok és a nagyvilág viharos tengerére szálltok, hogy az hajótokot el ne sodorja a feneketlen örvénybe: keressetek magatoknak biztos vezetőt, kormányzót. Ezt ha valahol, bizonyára a kath. legényegyletek kebelében meglegítitek. Kiséreljétek meg vándorlásaitok alatt, és lépjétek be az ily egyletekbe; tapasztalni

fogjátok, hogy ezek vezetése s örökődése alatt az erkölcsiség és művelődés útján előhaladni fogtok, és a közmondás igazságát: „Nemes fanak nemes a gyümölcse“, önmagatokon fogjátok teljesülve látni. Vajha a pesti kath. legényegylet példáját minél előbb és minél számosabban követnék az iparos ifjak hazaszerte, s lépnének az élet homályos és göröngyös útjáról az erkölcsi élet terére! Azért föl ifju barátim! előre a haladás útján! mienk lesz a dicsőség — a valódi boldogság.

Isten velünk!

Vasszsigmond, egyleti könyvtárnok.

Nagy-Bánya, június 22. D. a J. Kr.! Ft. szerkesztő ur! Múltó 11-kén Szinyér-Váralján gyűlésező kerületünk egy ritka szép ünnepélynek volt tanuja. E nap mutatá be ugyanis ft. Bokor János, több évig helyettes alesperes, nyugalmazott plebánus, 50 éves példás papságának emlékére haladó szent miséjét, melyre a főnnevezett város lelkes hívei nagyszámmal megjelentek. — Nagy-Bánya kerületi papsága — melynek kebelében szándékozik az ünnepet ülő hátralévő napjait töltetni — teljes számmal jelenlevén, szemtanuja volt azon érzékeny jelenetnek, midőn közszeretettü alesperesünk, ft. Smoczér Ignác prépost plebánus ur méltóságos püspökünk elismerésének és atyai jutalmának bizonyosságául, a jubilaris agastyánt, meglepően szép üdvözlő beszéde után, a nagy nap emlékére, veres övvel díszíté föl, és a kerület nevében tiszteletteljesen üdvözölte. — E jelenet által elérzékenyült ősz bajnokot ekkor a templomban vezettük, hol teljes egyházi segédlet mellett erőteljes hangon elénekelt sz. mise után részeseitünk buzgó áldásában. A sz. mise után, mely alatt a manufactori tisztet jubilaris áldozár, ft. Jók Ágoston teljesíté, fényes lakoma következett, mely a kifogyhatlan vigkedélyű szinyér-váraljai plebánus nt. Szemák Pál ur híres vendégszeretetről és az ünnepelő áldozár keresztpa iránti őszinte tiszteletéről fényes bizonyosságot tön. — Ebéd folytán szebbnél szebb toasztokat hallottunk, melyek mindenikéből az 50 éves áldozár iránti tisztelet és örömteljes részvét sugárzott. — Elfelejtethenné tevő még e napot előttünk a Szathmár-városi és ugocsa-kerületi főtisztelendő vendégek beeses jelenléte. — A végtelen irtalmu Isten, ki buzgó papjának ez örömteljes ünnepet teljes erőben elérni engedte, hallgassa meg forró imánkat, és tartsa meg még sokáig ép erőben és kívánt egészségben kerületünknek mind két jubilaris nagyérdemü agastyányát!... Hírly József.

B-Gyarmath, jun. 23. 1861. Az oltáregylet azon szabályának végrehajtása, melyszerint tagjai folyvást imádják az Oltári-szentséget, falukon és mezővárosokban, hol nincsen egész nap kinyitva a templom, csak azon módosítással történhetik meg, ha minden községbeli egylet bizonyos napot választ vagy a főegylet által magának egyet kijelöltek, a melyen, s meghatározott órában imádási órákat a hívek egyszerre végeznek; ilyformán, ha nem is egy községben de minden megyében, — ha majd elterjednek az egyletet — szakadatlanul fog imádatni az Üdvözítő. A mi egyletünk minden hó 22. napját választá imádási napjánál. Reggel a tagokért sz. mise szolgáltatik, néha szent beszéddel egybekötve. De után pedig 2 és 4 óra közt a tagok többnyire esendben, de énekelve is végzik hódolásukat. Minthogy június hava kitünően az Oltári-szentségben rejlő Üdvözítő tiszteletére szenteltetik, azért néhány júniusi ajtatosságot is szokás végezni. A mi egyletünk júniusi hódolatnapját kitünő fényvel tartotta. — Az itteni leánynevelőben, mely az angol-kisasszonyok vezérlete alatt áll, s mely fényes eredményeket mutat föl minden tekintetben, az idén az énekben rendkívüli haladást tettek; a lányok ének-mestere Volf Amadé kitünő zénész. A jó gyermekek énekbeli jártasságukért hálát adni, azt Isten dicsőségére följajlanani, annak magas szós értéket szerezni az által igyekeztek, hogy egyletünk imádási napján a nagy mise alatt négyes hangban gyönyörűen énekeltek; mi mindnyájunk lelki épülésre s öröme szolgált; tagadhatlan, hogy ez által is lendületet adtak az egylet haladásának; az ily ünnepély oly sikeresen gyógyítja az élet után kapott sebeket, oly kellemesen őríti a szenvedélyek tikkasztó melegét, oly nagy mértékben előlegezi a tulvilági örömet, hogy az ember a megízlett jó után oly szívesen indul! És nem is lehet az máskép; az öröm forrása épen a kereszténység lényegénél kell, hogy buzogjon föl leggyöngyö-

*) Bár úgy volna.

zöb hullámzással. Nem esoda tehát, hogy velem együtt igen sokan az Oltáregyletet a legkorszerűbb társulatnak tekintik; nem csak azért, mert ez a hitágazatok legdicsőbbjét tartva éltető erőül, mely által a többi is oly közvetlenül csatolja magához, hogy a ki egyszer ennek tagja, az jó katolikus is; hanem, mert ennek örömei valóban nem mulandók. Adja Isten, hogy ezen egyület napról napra terjedjen s így az Üdvözítő ne csak oltárainkon, hanem sziveinkben is éljen!

Gyöngyös. jun. 29-én 1861. Főtiszt. szerkesztő ur! Folyó évi sz. Iván napját követő éjjel irtózatosszerű szerencsétlenség érte szabadalmazott Gyöngyös városát. Alig néhány hete, hogy öt ház lett a dühöngő lángok martaléka. S most ujolag tűzvész pusztított, és rövid 3 órányi időköz alatt 97 házat hamvasztott el. Az erős szél miatt a legnagyobb erőmegfeszítés daczára sem lehetett a tűznek gátot vetni, s míg az első álom szenderében nyugvó lakosok a harangok vészongása által fölkeltek, már fejük fölött esapodtak össze a lángok, úgy hogy a rajtok levő ruhán kívül egyebet sem menthettek meg, sőt fájdalom, öt emberélet is esett a fölháborodott tüzelemnek áldozatul.

A kár kétszáz ezer frtot felülhalad; s legszomorítóbb az, hogy a károsultak többnyire kézművesek lévén, e szerencsétlenség által élelmük kereset-módjától is megfosztattak. Csak is a legszerényebb fölségelés mentheti meg a károsultakat a véginségtől; azért mi almirottak, mint Gyöngyös városa részéről különösen a segély gyűjtésével megbizattak, it. szerkesztő ur engedelmével e heves lapok útján is folyamodunk a magyarhoni kath. hívek ismeretes felebaráti részvéte s tetteleg is áldozati kész keresztény szeretetéhez, s sürgetőleg kérjük, hogy annak nevében, ki a legszegényebbnek nyújtott pohárvizet sem hagyja jutalmazatlannal, kegyes adományaikkal a szerencsétlen lélegezteteket segíeyzni sziveskedjenek *).

Dolánszky Alajos mk. gyöngyösi, és Hevesi József m. k. gy. patai káplánok.

Különfélék.

— A Szent-László-Társulat jú. 27-én ünnepelte védszentének, sz. László királynak ünnepét az angolkissasszonyok templomában tartott ünnepélyes sz. misével, melyt it. Danielik János püspök ő méltósága mondott egyházi segédlet mellett. Ezen valóban szívből fakadó buzgalmat emelték megjelenésükkel Lonovics József társulati elnök és Bartakövics Béla egri érsekek, ő nagyméltóságai, ugy Szaniszló nagyváradi és Fogarasy püspökök, ő méltóságai, valamint több kanonok és egyházi s világi tekintélyek, nem különben a bizottmányok elnökei s a tarsulat számos tagjai. Meg-

* A szerkesztőség is a legszivesebben fogadja el és rogtán kézbesíti a hozzá beküldendő kegyes-adományokat. Szerk. góke

említendőnek véljük az épületesen gyönyörű karéneket, melyet orgonakisérettel az angolkissasszonyok intézetének növendékei zengtek a Magasságbelihez sz. László tiszteltetére magyar és latin nyelven. A bájos hangokkal lelkeink fölemelkedtek a kegyelem Urához, hogy annak esedezése által, kinek ünnepét ültük, egyházunkra hazánkra s társulatunkra a kegyelem harmatát hullatni méltóztassék, tudván, hogy minden jó felülről s ármazik a kegyelem adójától!

— A péterfillérekét gyűjtő londoni társulat legujabban 900 font sterlinget (23,000 frank) kézbesített a szent atyának; egy perui hölgy pedig családjá nevében 10 váltót adott át, melynél fogva ő szentsége egy millió dollárral rendelkezhetik.

— A „G. de France“ azon sajtáságos hírt közli, hogy az angol királyné lélekbetegsége nem valóságos, hanem csak a ministerium gondolta ki, mert a királyné azon a ponton áll, hogy a kath. hitre térjen. — Könnyen elgondolható, mely aggodalmat okoz ez az angol kormányának, annyival is inkább, mert a királyné anyja csakugyan megtért és mint katolika halt meg.

Adakozások.

A Szent-István-Társulat által Pesten szerzendő házra:

Mélt. Roskoványi Ágoston nyitrai püspök	100	frt.	kr.
Mészáros Andor nagyprépost	5	"	"
Kelencsényi János, éneklókanonok	5	"	"
Vagyon István székcs. főesperes	5	"	"
Turcsányi József trencséni főesperes	5	"	"
Nécsy Bálint kanonok	5	"	"
Kubicsa István püspöki titkok	5	"	"
Sztánik Imre, ez. k. papáveldei aligazg.	2	"	"
Riegler Ferencz püsp. uradalmi pénztárnok	5	"	"
Czeizel Gábor hittanár	2	"	"
Bznák Imre törvényészi elnök	1	"	"
Veszely Antal szent-otóki jegyző	1	"	"
Venczell Ferencz püspöki szertartó	1	"	"
Biringér Adám (4 évre) évenként	1	"	"
Hyoss Béla (6 évre)	—	"	50
Kráczy Antal	—	"	50

A Szent-László-Társulatra:

Mélt. Roskoványi Ágoston nyitrai püspök	100	kr.
Mészáros Andor nagyprépost	10	"
Tordy György olvasókanonok	10	"
Kelencsényi János éneklókanonok	10	"
Krajcsik János ókanonok	10	"
Vagyon István kanonok	10	"
Turcsányi József	10	"
Tordy István	10	"
Miskóczy János	10	"
Nécsy Bálint	10	"
Gyenesek János	10	"
Patizs György Jézus-társaságnak tarományi fő-	5	"

Előfizetési fölhívás

„Kath. Néplap“ 1861-iki II-ik félévi folyamára.

Teljes tisztelettel fölkérjük valamint a féléves t. ez. előfizetőket, ugyszintén legszentebb ügyünk buzgó pártolót is, miszerint a Kath. Néplap július—decemberi folyamára előfizetni s a megrendelést, hogy a nyomatandó példányok száma s szétküldetése iránt annak idejében kellek intőzkedhessünk, minél előbb teljesíteni kegyeskedjenek.

Az előfizetési ár: Budapesten, félévre 1 frt 31 kr. a. ér.; vidékre, postán küldve, 1 frt 66 kr. a. ért. — Az előfizetési pénzek a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalába (Lipót-utca, 8. sz.) bérmentes levelekben intőzendők.

A név, cím és utolsó posta olvasható följegyzését kérve, minden megrendelt tíz példány után egy tisztelet-példánnyal ezentul is kedveskedünk.

Az első félévi folyamból is teljes számu példányok még megrendelhetők.

Pesten, június 5-én 1861.

Szerkesztő.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ: KÁDAS RUDOLF.

PES-TEN EMICH GUSZTÁV M. AKAD. NYOMDÁSZ BARÁTOK TERE, 7. SZÁM).